

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An Deus videat contingentia conditionatè futura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

requisivimus, requirit insuper, ut cognitio coexistat ipsi rei, pro sua temporis differentia existenti. Probat autem hoc suum assumptum autoritate Angelici, & paritate ab eodem adducta 1. parte quest. 8. art. 3. in corp. ubi sic habet. *Per praesentiam verò suam dicitur aliquid esse in omnibus, quae in prospectu ipsius sunt: sicut omnia, quae sunt in aliqua domo, dicuntur esse praesentia alicui, qui tamen non est secundum substantiam suam in qualibet parte domus;* unde ait hic auctor, modò aliquid intuitivè videatur, etsi distet loco, jam dici realiter praesens: ex quo inferit, dici posse physicè praesens, quod intuitivè videtur, etsi distet tempore. Quam tamen ipsam praesentiam vult, formaliter non stare in ipsa cognitione, vel visione intuitiva: sed potius in objecti aptitudine ad terminandam talem cognitionem, vel in tali ejus cognoscibilitate.

378. Si objiciatur, hac ratione tamen adhuc aliquid respectu DEI reverà futurum (nam non admittit, creaturas physicè DEO in istius aeternitate coexistere) reponit, nihil esse strictissime futurum, seu in eo sensu, in quo id SS. PP. sumunt: ait enim, ad strictissime futurum requiri durationes adaequatè diversas, ut scilicet duratio rei futura nullatenus coexistat durationi rei, per quam hæc denominatur prior: at hoc non contingit respectu DEI; cum omnis creata duratio coexistat aeternitati Divinæ, quæ tamen DEUM denominat priorem: sicut, ait, etiam ad distantiam requiruntur duæ ubicationes adaequatè diversæ; nam creatura non distat à DEO, nec pes ab anima, licet DEUS sit, ubi creatura non est, & anima, ubi pes non est. Si ulterius objiciatur, hac ratione etiam res existentes Ingolfstadii esse DEO realiter praesentes Romæ, cum etiam ibi DEUS eas intuitivè videat, concedit author sequentiam: & sanè respectu DEI aliquid longè minus est distantia Ingolfstadii, & Romæ, quàm respectu ejus, qui in domo existit, distantia unius, vel alterius passus.

Id solum adhuc difficultatem habet, quòd admitti debeat, etiam Angelo posse aliquid futurum, & nondum existens, praesens esse realiter; cum possit habere, imò probabilius habeat, cognitiones intuitivas plurimum possibilium, & futurorum. Resp. hic Author, cognitionem Angelicam, cum minimam durationem habeat, non durare, usque dum futurum existat, adeoque nunquam rei futurae coexistere, uri tamen coexistit cognitio DEI aeterna: sed gratis supponitur ista duratio minima, & non video, cur saltem non possit cognitio Angelica, sive dein duratione divisibili, sive indivisibili, durare aliquandiu, donec futurum existat; unde videtur, negari non posse, quòd hæc realis praesentia etiam respectu Angeli, vel absolute etiam respectu alterius creaturæ, possit dari: quod tandem etiam hic author transmittit. Multum hæc opinio habet de modo loquendi, & quia videtur bene exponere dicta SS. PP. ei me non oppono: manet tamen semper verissimum, quòd DEUS, etiam stante hac qualicumque reali praesentia, videat futura in se ipsis; cum hæc ipsa praesentia stet in eorum cognoscibilitate in seipsis, quæ determinat ad cognitionem intuitivam futurorum in seipsis: unde conclusioni nostræ minimè opponitur.

379. Tandem ad solvenda alia argumenta,

quæ afferri solent pro physica praesentia rerum in aeternitate: Nota 1. modò. aeternitatem non definiri, nec etiam formaliter esse, possessionem temporis extrinseci, sed vitæ interminabilis. 2. dō. aeternitatem neque esse mensuram temporis, nisi in actu 1. vel ex suppositione, quòd tempus existat; hinc, licet ab aeterno non mensuraverit actū creaturas, non fuisse defectum ex parte ipsius, sed ex parte creaturarum: sicut scilicet ulna non est in se imperfecta, si non mensuret pannum nondum existentem. 3. non quidem posse aliquid coexistere toti alicui aeternitati successivæ, & divisibili, quin existat aeternum, posse tamen coexistere aeternitati indivisibili, quin sit aeternum; nam in priori casu, si res non esset aeterna, non coexistere omnibus partibus aeternitatis: in 2. dō autem, cum aeternitas non habeat partes, potest coexistere toti, sed inadæquate. vide num. 153.

QUESTIO IV.

De Scientia Media.

ARTICULUS I.

An DEUS videat contingentia conditionatè futura.

380. **N**otandum 1. veritatem conditionatam tria dicere, scilicet conditionem, conditionatum, & habitudinem unius ad alterum. Si conditio est necessaria, vel, quamvis in se contingens sit, tamen praefert habitudinem necessariam cum conditionato, hoc est, si datur necessaria connexio inter conditionem, & conditionatum, tunc propositio est necessaria, spectatque ad scientiam simplicis intelligentiæ, non ad mediam, e. g. in hoc actu: *Si DEUS efficaciter decrevit mundum condere, iste producetur*: nam, quia conditionatè futurum est tantum futurum secundum quid, non autem simpliciter futurum (quis enim dicat, alterum mundum simpliciter futurum? quamvis sub aliqua conditione futurus esset, si scilicet DEUS absolute vellet) reduci suo modo potest ad possibilium. Quòd si hoc concedere nullo modo velis; dicam, scientiam simplicis intelligentiæ esse illam, quæ cognoscit omnes veritates necessarias conditionatas. Si autem habitudo conditionis ad conditionatum non est necessaria, sed contingens, tamen etiam conduens, vel utilis ad conditionatum inferendum; tunc propositio est contingens, spectatque, ut infra dicemus, ad scientiam mediam, e. g. hic actus: *Si Petrus his sociis malis se junget, pervertetur*.

381. Aliquando autem conditio non conducit: sed est prorsus disparata. e. g. *Si Petrus saltat, Turca dormit*. tunc, ut rectè observat Eximius opusc. de scientia conditionata lib. 2. cap. 6. ad 2. melius pro particula si poneretur particula quando; quia hoc casu non datur ulla connexio causalis, sed tantum concomitantia aliqua temporis. Et hæc veritates non spectant ad scientiam mediam; sed vel ad scientiam visionis, quatenus affirmant aliquid existens, e. g. decretum, aut aliud quid: vel spectant ad scientiam simplicis intelligentiæ.

gentiæ, si affirmant aliquid possibile, sicut sci-
licet propositiones absolutæ. Aliquando verò
propositiones prima specie videntur aliquid sub
conditione contingenti, vel etiam disparata af-
firmare, & tamen conditio est necessaria; quia
involvitur decretum DEI efficax, volentis aliquid
sub certa conditione facere, vel non. sic se habet
illa promissio DEI ad Abraham *Gen. 18. v. 28.*
quòd velit parcere Sodomitis, si decem probi in
ea urbe inventi fuerint, dicens: *Non delebo pro-
pter decem.* & illa propositio Christi Domini *Joan.*
16. v. 7. *Si enim non abiero, Paraclitus non veniet
ad vos;* quæ propositio facit hunc sensum: DE-
US absolutè decrevit, ut, si ego non abiero,
Paraclitus non veniat. item illa *4. Reg. 13. v. 19.*
Elisæi ad Joas Regem Israël: *Si percussisses sagittâ
quinquies, aut sexties, sive septies &c. percussisses
Syriam usque ad consumptionem:* quæ conditio, ex
se disparata, facta est necessaria ob decretum DEI,
volentis sub ea conditione Syros delere. Et hæ
veritates, quatenus dicunt decretum DEI exis-
tens, spectant ad scientiam visionis: in quantum
autem dicunt aliquid conditionale sub conditione
necessaria decreti efficacis, spectant ad scientiam
simplicis intelligentiæ, ut explicatum *num. preced.*
Aliquando autem conditiones videntur disparatæ,
& reipsa non sunt: e. g. *si gallus cantabit, S. Pe-
trus flebit;* quia non nudus cantus Galli est con-
ditio, sed subintelligitur cantus Galli, ut revo-
cans in memoriam prædictionem Christi de trina
negatione, & auxilium DEI &c. quæ est con-
ditio utique conducens: de qua re vide *Ulloam
tom. 1. de DEO disp. 3. num. 167.*

382. Notandum 2do objectum scientiæ
conditionalis esse tam conditionem, sub qua ali-
quid affirmatur, aut negatur, quam condi-
tionatum, quod affirmatur, vel negatur. Quam-
vis autem scientia conditionalis aliquid affirmet,
vel neget sub aliqua conditione, tamen non ne-
gat, vel affirmat ipsam conditionem; aliàs enim
purificaretur conditio, essetque scientia non con-
ditionalis, sed absoluta. Hinc ad veritatem istius
scientiæ, vel propositionis conditionalis non re-
quiritur existentia conditionis: imò potest pro-
positio talis esse vera, etiamsi conditio sit impos-
sibilis: ita S. Thomas 1. parte *quæst. 25. art. 3. ad
2. ajens:* *Nihil enim prohibet, conditionalem esse ve-
ram, cujus antecedens, & consequens est impos-
sibile, sicut si dicatur: si homo est asinus, habet
quatuor pedes.* Addendum, quòd, sicut DEUS
per scientiam simplicis intelligentiæ cognoscit
etiam existentia, sed sub ratione possibilem, ut
dictum *num. 364.* ita etiam per scientiam condi-
tionatam cognoscat actum futura, vel existentia,
sed tantum sub ratione conditionatè futurorum.
Certè debet priùs videre actus nostros liberos
conditionatè futuros, etiam illos, qui absolutè futu-
ri sunt, ut infra fusè dicetur. Insuper per hanc sci-
entiam videt etiam illa, quæ absolutè nunquam
sunt futura: futura tamen fuissent, si conditio
posita fuisset. His notatis

383. Dico. DEUS certò, & infallibiliter
cognoscit omnia contingentia conditionatè futu-
ra. ita defacto Theologi omnes, quidquid olim
aliqui visi sint sentire, de quo videri potest *Gor-
maz de DEO num. 549.* & *Hennao de scient. med.
historicè propugnata eventilatione 2. num. 75.* Pro-
batur 1. In sacris Scripturis pluribus locis DEUS re-

velavit contingentia conditionatè futura, quæ
nunquam absolutè facta sunt: ergo debuit illa
præscire. *ant. prob. 1. Reg. 23. v. 11.* David
confutavit Dominum, an, si ipse maneret in urbe
Ceila, Saul esset descensurus ad eum capiendum:
item: an cives essent eum tradituri in manus Saulis:
& respondit Dominus, Saul non descensurus, &
cives Davidem tradituros; quare David fugit:
quo audito, Saul non amplius descendit, nec cives
Davidem tradiderunt: ergo revelavit DEUS duo
tantum conditionatè, non autem absolutè futura.

Similiter Christus Dominus *Math. 11. v. 21.*
revelavit, Tyrios, & Sydonios poenitentiam fu-
isse acturos, si signa, & prodigia apud eos facta
fuissent, quæ facta sunt in Corozaim, & Beth-
saida: quæ tamen signa apud eos absolutè fa-
cienda non erant: nec poenitentia eorum fuit
absolutè futura. Rursus *Sap. 4. v. 11.* de iusto
dicitur: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum
ejus:* ergo DEUS prævidit, hunc iustum fuisse
peccaturum, si non abriperetur: quod tamen
peccatum impeditum fuit per celerem raptum.
Plura vide apud Hennao in *scientia media Theo-
logicè propugnata sect. 2. § 5. § sequent. SS.*
PP. quoque eandem scientiam passim adstruunt,
quorum textus aliquos infra dabimus.

384. Prob. conclusio 2. iisdem rationi-
bus, quibus probavimus, DEUM cognoscere
absolutè futura *num. 355.* scilicet, quòd una ex
contradictoriis propositionibus, etiam conditio-
natis, debeat esse determinatè vera: item
num. 353. quòd DEUS aliàs non esset perfectis-
simus gubernator; quia nisi cognosceret con-
tingentia conditionatè futura, non posset dispo-
nere de ulla re, nisi cæco, vel certè cæcuti-
ente modo, sicut homines, qui ex carentia hu-
jus scientiæ sæpe impingunt, & in suis conjectu-
ris sæpe falluntur: quod præsertim DEO acci-
deret circa actus nostros liberos, quos salva li-
bertate non potest antecedenter ad scientiam con-
ditionatam prædefinire. Prob. rursus ex univer-
salissima praxi priorum, & Ecclesiæ, quorum
preces sæpissimè fiunt sub hac conditione: *Si DE-
US scit, hoc, vel illud profuturum animæ salutis:* ergo
supponitur, DEUM habere scientiam conditiona-
tam de utilitate, vel damno animæ, etiam tan-
tum conditionatè futuro; si enim DEUS ali-
quando post constantes preces rem petitam ta-
men negat, censent fideles, DEUM præscivisse,
eam futuram fuisse noxiam animæ, & ideo mi-
sericorditer negasse.

385. Dices, DEUM habere quidem scien-
tiam conditionalem de iis, quæ revelavit in sacris
Scripturis, non verò de aliis. Contra est: Sicut ex
revelatis aliquibus, comparativè paucis, absolutè
futuris inferitur, DEUM omnia absolutè futura
nòsse: ita inferri debet ex revelatis conditionatis,
eum etiam nòsse omnia conditionatè futura.
Dein rationes probant omnimodam de omnibus
præscientiam, quam etiam SS. PP. clarè docent,
præsertim S. Augustinus, qui *tract. 73. in Joan.* sic
ait: *Malè usus id, quod vult accipere, DEO mi-
serante non accipit:* ergo DEUS habet scientiam
de conditionatè futuro abusu, quem dein, &
simul scientiam visionis de eo, impedit. Idem
lib. de corrept. & gratia cap. 8. dum occasione
illius *Sap. 4. Raptus est &c.* quærit, cur alii etiam,
dum boni essent, non rapti sint, antequam pec-
carent,

carent, & perirent, sic ait. *Respondeant, si possunt, cur illos DEUS, cum fideliter, & pie viverent, non tunc de vita hujus periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, & ne fides deciperet animas eorum: utrum hoc in potestate non habuit? an eorum mala futura nescivit? nempe nihil horum, nisi perversissime, atque insanissime dicitur.* ergo manifestè supponit, DEUM istorum peccata præcivisse tali scientiâ, qua illuminatus potuisset ea impedire, & consequenter etiam scientiam visionis de ipsis: ergo ea vidit ut conditionatè futura, antequam viderit absolutè futura. Ista tamen in Scripturis revelata non fuerunt; quia infiniti mali ulus, & infinitorum non raptorum in innocentia, sed pereuntium in suis peccatis, actus peccaminosi revelati non sunt, & par est ratio de omnibus aliis rebus. Et quis neget, DEUM scire, an Christus venisset, si Adam non peccasset? quis neget, DEUM adhuc longè plura conditionata revelare potuisse?

Quòd autem hæc scientia debeat esse infallibilis, patet ex eo, quòd DEUM dedecet omnis cognitio fallibilis: dein ex eo, quòd hac ratione ejus providentiæ esset exposita periculo erroris, sicut gubernatio humana. Accedunt Scripturæ; nam 3. *Regum 17. v. 2.* dicitur, DEUM dixisse, quòd uxores alienigenæ certissimè essent averluræ filios Israël. Et hoc dictum est relatè ad alium textum *Exodi 34.* ubi tamen particula *certissimè* non est addita, ergo signum est, quòd, quandocunque DEUS aliquid revelat conditionatè, id faciat infallibili certitudine. Accedunt etiam SS. PP. quos hinc inde afferemus.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

386. **O**B. 1. Scientia conditionalis aliquid fingit: ergo est imperfecta, & DEUM dedecens. prob. ant. Dicere: *Si Petro occurrat ejus inimicus, ille hunc occidet*, est idem, ac dicere: *Ponamus existere occursum inimici*. &c. sed hoc est fingere, seu cognoscere conditionem per modum existentis: ergo. Confirm. 1. Scientia conditionalis ex conditione infert conditionatum: ergo est discursiva, adeoque DEO non conveniens. Confirm. 2. Hæc scientia est conceptus compositivus; quia componit conditionem cum conditionato: ergo repugnat DEO. Resp. neg. ant. ad prob. neg. maj. non enim per modum existentis, sed tantum per modum requisiti, aut conducentis, cognosci à DEO debet conditio, sicut etiam cognoscitur à scientia simplicis intelligentiæ. An. aliquando cognitio creata ita fingat, parum sum sollicitus. Ad 1. confirm. neg. ant. quia cognitio conditionis non illuminat DEUM ad cognoscendum conditionatum necdum notum. vide dicta num. 281. & 297. & seq. imò neque in conditione contingenti DEUS potest conditionatum cognoscere; quia non est medium infallibiliter connexum.

Neque etiam verum est, quòd veritas cujuscunque propositionis conditionalis stet in bonitate illationis, seu consequentiæ, ita, ut ex conditione rectè inferatur conditionatum; hoc enim tantum est verum in propositionibus condi-

tionalibus necessariis, non autem in contingentibus; nam istæ non afferuntur in sensu illativo, hoc est, inferente ex connexione conditionatum: sed purè enuntiativo, hoc est, enuntiante rem futuram sub conditione conducente. Quare DEUS debet conditionatum videre in se ipso, ut inferri dicemus: fundaturque infallibilitas hujus scientiæ, tum in intrinseca perfectione essentiae Divinæ, non potentis, nisi infallibiliter cognoscere, tum in ipsa futuritione conditionata objecti, posita tali conditione, quæ necessitate consequente non potest non esse. Ex eo autem, quòd non sit necessaria necessitate antecedente, adeoque possit absolutè non esse, tantum sequitur, hanc scientiam esse impedibilem, non autem fallibilem; quia, si non esset res illa futura, DEUS tunc cognosceret non futuram. Ad 2. confirm. neg. ant. quia est unus indivisibilis conceptus, & simplicissimus actus, simul cognoscens plura, scilicet conditionem, & habitudinem eorum ad invicem.

387. **O**B. 2. Scientia conditionalis est præcisa: ergo repugnat DEO. Resp. 1. retorq. argumentum in scientia simplicis intelligentiæ. Resp. 2. dist. ant. est præcisa realiter sumpta. neg. ant. formaliter, aut virtualiter sumpta. subdist. est præcisa præcissione propriè dicta, seu dicente aliquam abstractionem. neg. ant. dicente tantum aliquam indeterminationem. om. ant. & neg. conf. Vel scientia hæc versatur circa objectum tantum conditionatè futurum; & non est præcisa, nisi improprie; quia cognoscit objectum, quantum cognoscibile est: & licet fortè non cognoscat conditionatum in individuo, tamen ille modus cognoscendi non est abstractivus, sed tantum indeterminatus, de quo plura art. 4. ad objectum. 5. Vel versatur circa objectum absolutè futurum, aut etiam existens: & iterum, realiter sumpta, non est præcisa; licet enim cognoscat ut conditionatè futurum, tamen realiter simul cognoscit ut absolutè futurum, aut existens; quia scientia conditionalis in hoc casu habet realiter identitatem scientiam visionis.

Quamvis autem juxta valde probabilem multorum sententiam detur distinctio virtualis inter scientiam mediam, & visionis, tamen hæc nullatenus obest perfectissimæ identitati reali, ut patet in Divinis Personis, & essentia Divina; nam non minùs e. g. Filius Divinus est omnipotens, quam natura Divina, vel ipsa omnipotentia, quamvis ab his virtualiter distinguatur. Sic quoque scientia conditionalis, vel etiam simplicis intelligentiæ, in sensu reali non minùs videt rem existentem ut talem, quam scientia visionis; quia virtualis distinctio tantum excludit eas denominationes ab alterutro ex ita distinctis, quorum unum realiter capax non est, quamvis sit alterum: atqui casu, quo objectum est absolutè futurum, tunc in DEO tam scientia media, quam visionis, quin & scientia simplicis intelligentiæ, in sensu reali vident, & conditionatè, & absolutè objectum, sive statum conditionatum, & absolutum ut talem objecti. Aliud est, quòd nos imperfectè cognoscendo scientiam mediam, apprehendamus eam quasi præcisivam: & sic ipsa in sensu aliquo formali sit præcisa: hoc autem non arguit imperfectionem in cognitione Divina: sed tantum in nostra.